

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Cvrsvs Philosophiæ Moralis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

C V R S V S

THEOLOGICUS.

EX DEO naturaliter cognito ad DEVM sublimius cognoscendum ascendimus, rationis aciem Fide supernaturali iuauimus, iactis constamus fundamentis, & quia de ipso generose sentimus, multa qua haecenus in scholis recepta, necessariò mutauimus, Hunc Cursum complemus his libris.

Præcursor Theologicus. Omnes Quæstiones Præcæiales, quæ sub initium Theologiæ disputantur, edisserit.

Deus Sapiens. Agit de Scientiâ Dei; nimirum de simpliciter intelligente, de Visiua, & de Mediâ.

Deus Volens. Agit de Voluntate Dei: nempe de Necessaria & Libera. Item de Noluntate; & Opinionib. Philosophicis consonans, ostendit Nolitiones in Deo non reperiri.

Deus Prouidens. Et in hoc Libro de Prouidentia, de Prædestinatione, de Reprobatione, de Directione secundarum Causalium (materialium & immaterialium) disputatur.

Deus Trinus. Disserit de sublimi Trinitatis Mystério: & quia Theologica ad Philosophicas Positiones elimat, tradit multa subtilia, noua & rara.

Homo Purus. Examinat, An sit possibilis natura pura, & qualis in illo statu esset Homo, qui sine gratia & sine peccato nasceretur?

Homo Innocens. Considerat primos Homines in Paradiso, nondum lapsos, & illius statûs felicissimi edisserit prærogatiuas.

Homo Lapsus. Edisserit Hominis post peccatum miseras, (reales, moralesque) & aliqua præloquitur de Medicinâ, quæ fuit illi diuinitus data.

Maria. Sunt in Theologiâ multa, quæ specialiter concernunt Deiparam, & debuerunt

specialiter examinari.

Christus. Et hic Tomus subdividitur in Libros quinque, quos breuiter enumerabimus.

Vno Hypostatica. Disputat de essentiâ & proprietatibus unionis, diuersis Scholis se attemptans.

Christi Corpus. Et multa edisserit, quæ licet omnia hucusque à Philosophis Theologisque, non debent ab Eruditis ignorari.

Christi Anima. Et hic uberiùs multa de substantiâ, potentiis, attributis, virtutibusque.

Christi Vita. Non Historicus tantum, sed & Theologicus hic Liber est, imò etiam Mathematicus, quoniam Christi actus pensitat, & eorumdem: loca, tempora & rationes disquirat.

Expectaret hic aliquis libros de Sacramentis, at meliore consilio illos transtulimus ad Theologiam Moralem: pauca enim in singulis Physica, & tamen illa in Eucharisticâ Philosophia dilucidauimus.

C V R S V S

PHILOSOPHIÆ

MORALIS.

Genius meus merâ speculatione delectatur. Improbo Labori ille insudat: & sæpè potius ut res cognoscat, quam ut habeat. nam de diuitiis & dignitatibus scripsi multa, cum tamen illas contemniam, has non ambiam. At nescio quo fato factum sit ut decuplò plura scripserim de Practicis, quam de Speculatiuis. Vt video cessi temporis, loco, amicitia; debuique respondere Morales Decisiones rogantibus. Resolutiones tandem meæ tot fuerunt, ut debuerim in classes & libros distribuere, & potuerim paucis insertis & additis ad hanc reduci formam, quam præ se ferunt. Eas ego majoris claritatis gratiâ ad duo Volumina reduco, ne sublimiora ab aère pendeant. fundamentalibus Theisibus ignorantis. Primum Volumen est:

Z 2

Phi-

Philosophia Moralis. Agit de Ente virtuali, & eius istæ partes sunt:

Orthographia Moralis. Agit de Characterum & literarum potestate virtuali, de significatione morali, & moralibus linearum passionibus & attributis.

Grammatica Moralis. De Moralibus Declinationibus, Conjugationibus, Casibus, Numeris, Vocibus, Modis, Temporibus & Personis disceptat.

Grammatica Sacramentalis. Putant plerique Sacramentales omnes disputationes esse Theologicas, cum tamen pleræque grammaticæ sint: nam Sacramenta rebus & verbis confici, docuit nos Synodus Florentina; & quia res sunt notiores, omnes aut ferè controuersia reducuntur ad verba, & idè debui scribere Grammaticam Sacramentalem, ut vel hinc dissoluerem Quæstiones difficillimas, quæ ex Theologiae fundamentis non possem.

Thesaurus Moralis, & est Tractatus de verborum significatione: & multa digna scitu complectitur.

Logica Moralis. Disputat de Terminis de Propositionibus, de Discursibus & syllogismis virtualibus: ubi multa nova & subtilia; quæ à Conscientiâ consultis, & à Iudicibus, Patronis & Actoribus ignorari non possunt. [Puto me esse primum qui Moralem Dialecticam reduxit ad leges & regulas, & multum hinc ingenij & studij impendisse, totumque fore librum summam cum utilitate legendum.]

Accessit *Praxis Iudicialis,* quæ est Liber summè necessarius. Iudicibus (sæcularibus, Ecclesiasticis & Regularibus) ut sciant processum instituere, & in visitationibus procedere: frustra enim veritas in tribunalibus quæritur, si carent Dialecticâ Morali Iudices, quæ in eiusmodi labyrinthis regantur.

Metaphysica Moraliiter Examinata. Agit de En-

te virtuali, de virtualibus eiusdem attributis, de Substantia virtuali, de virtuali Accidenti, de virtualibus Modis, de virtuali etiam Quantitate, de virtuali Qualitate, de virtuali Relatione, de Existentiâ & Duratione virtuali, de Actione & Passione virtualibus, de virtualibus Loco & Situ, & tandem de Habitu virtuali.

Physica Moraliiter Examinata. Omnia, quæ in Physicorum Libris; omnia, quæ in Libris de Animâ, de Generatione & Corruptione, de Cælo & Mundo, &c. ediderunt Peripatetici; cooptat Moribus, ut altius intelligat essentiam, ingeniumque virtualitatum.

Medicina Moraliiter Examinata. Agit de necessitate Medicorum, & morali infirmorum regimine. [Est Liber valde necessarius hoc æuo, in quo relaxatio certissima subrepat in sanctissima claustra sub nomine pietatis & necessitatis.]

Politica Speculatiua. Quæ multa curiosa & subtilia complectitur, quibus ingenium colitur, & Practica debet & formari & firmari.

Res Nummaria. Monetæ essentiam & proprietates contemplatur, & multas inauditas eximiasque difficultates summâ facilitate & securitate decidit [Sed quis me nummis implicat, qui illorum vel nomen fastidio, qui eosdem iudico Ecclesiasticos multos perdidisse? universos gravasse? Ut illorum quid ditatem examinem, & viam aperiam disputationibus de Redemptione, Satisfactione, Merito, Præmio, & Pœnâ, in Cursu Theologico instituendis; quarum omnium solutio à Rei Nummarie cognitione penitentiore dependet.]

Hyperethica, est Philosophia Moralis eminentior, quam isti componunt Tractatus.

Virtus. De Actibus humanis & præcipuè de bonis & laude dignissimis disserit, eorumque essentias, passiones, & proprietates meditat.

Peccatum. Examinat. Actuum humanorum mali-

malitiam, & exploratâ ejusdem naturâ & essentia ad passiones recurrit, & omnes contemplatur exactè.

Beatitudo. Felicitas æterna est, quæ manet Viros sanctos post mortem, quæ debuit moraliter examinari.

Pœna. Ago de illâ, quæ peccatores manet, & duplex est: temporanea & æterna; illam patiuntur in Purgatorio Animi Hominum, qui mori in Domino: hanc verò cæteri, qui sunt æternam miseri, & debent à nobis altè considerari. Descendamus, obsecro, in Infernum viventes, ut Stygiorum ignium horrore & terrore perculli, tam purè vivamus in Mundo, ut non ad pœnas posthumi, sed ad gloriam æternam transferamur.

Deus. Si ascendero in Cœlum, illic est; si descendero in Infernum, adest. Multa essent, quæ examinari possent, at quia ad Theologiam paramus Juniorum ingenia, in hoc Tractatu Atheosin Dei, & Apotheosin Hominis radijs moralibus dilucidabimus.

C V R S V S
T H E O L O G I Æ
M O R A L I S.

Multa in Morali Philosophia exposuimus, quæ nos manuducunt omnino, cum Theologica & Divina tractabimus. Est igitur MORALIS THEOLOGIA, quædam Scientia celestis, quæ Actus humanos in ordine ad Deum, & Deum in ordine ad Actus humanos meditat. Illamque in Fundamentalem, Præterintentionalem, Decalographicam, Sacramentalem, Canonicam, Regularem, Civilem & Militarem dispertimur.

Theologia fundamentalis, examinat Ethicorum Principia, & an secura sint inquirat, & per omnes Moralitatum campos ingeniosè & etiã audacter discurret. Ingeniosè, quia multas novas difficultates ponit, & exponit: audacter,

quia ubique interrogat & dubitat, & nihil omnino resolvit. Placuit in hac primâ editione mentes aliorum expeiri & moneri, ut aliqua vel expungam, vel alterem; multa enim ibi sunt ingenij periclitandi gratiâ posita, quæ speculative forte admitti possent, non tamen permitti debent practicè.

Theologia præterintentionalis. Hæc mihi præ cæteris placet, & Amicorum, à quibus lecta, favorem & applausum promerita, per totum Decalogum & Sacramenta excurrit, & singula accuratè resolvit. In duas partes dividitur. Altera est Speculativa, altera Practica. Illa unicâ paginâ doctrinam tradit, quæ Lectorem manuductura sit in toto Libro: Hæc copiosa est, & varios & difficiles casus eodem filo resolvit. Cui debet meus Lector, ut unius horæ spatio (non requiritur plus, ut Pars addiscatur Theorica) librum integrum memoriæ mander, & Casus toto Cœlo diversos ad eadem fundamenta reducat. Fere omnes Casus illa, qui in Theologia Morali solent contoverti, complectitur, & Decalogicæ præmittitur, quoniam in expositione ipsa sua non pendet ab intelligentiâ Decalogi. Post ipsam dabitur.

Theologia Decalogica. Tamen in Philosophiâ Morali de Actibus humanis (& bonis & malis) multa dicta, omnia hic uberius, altiùs & exactiùs tractantur. Hic examinatur radicibus, Quid sit bonitas & malitia moralis? An ante præcepta sint mores? An Deus aliquid Hominibus possit præcipere? an possit Angelis? & cur possit utrisque? An aliquid de facto præceperit? Quid & quantæ sit authoritatis Decalogus? qui ille debeat intelligi? Istis examinatis Legem ostendimus DEI digito non solum Tabulis inscriptam lapideis, sed etiam cordibus, hoc est, Conscientiæ; ejus characteres in Certâ clariùs, obscuriùs in Probabili, obscurissime in scrupulosâ, vix in Conscientiâ Dubiâ legi.